

TIBBİ TERMİNOLOJİ 2

KARDİYOVASKÜLER SİSTEM

Yrd. Doç. Dr. Perihan ŞENEL TEKİN

1. ANATOMİK TERİMLER

- 1. KALP VE KAN DOLAŞIMI
- Kalp, orta mediastinumda akciğerlerin ortasında, diyafragma üzerinde yer alan ve bir pompa görevi yaparak kan dolaşımını düzenleyen bir organdır.
- Yetişkin bir insanda ortalama olarak 250-300 gr ağırlığındadır.
- Dıştan içe olmak üzere pericardium (perikard), miyocardium (miyokard) ve endocardium (endokard) adı verilen üç tabakadan oluşmaktadır.

- Kalbin dört bölümü vardır:
- Bunların öndekilerine; sağ atriyum-sağ kulakçık (atrium dextrum) ve sağ ventrikül-sağ karıncık (ventriculum dextrum), arkadakilerine ise; sol atriyum-sol kulakçık (atrium sinistrum) ve sol ventrikül-sol karıncık (ventriculum sinistrum) adı verilir.

- Sağ karıncık ile sağ kulakçık arasında üçlü kapakçık (tricuspid valve), sol kulakçık ile sol karıncık arasında ise; ikili kapakçık (mitral valve) bulunmaktadır.

- Kalbin sol tarafında, arteriyel kan yani oksidasyona uğramış temiz kan; sağ tarafında venöz kan yani vücudu dolaşarak karbondioksit bakımından zenginleşen kirli kan bulunur.
- Kan kalbe venler aracılığıyla gelerek kulakçıklara dökülür.
- Sağ kulakçığa, alt tarafın yani alt ekstremitte, karın ve pelvisin venöz kanını taşıyan vena cava inferior ve üst tarafın venöz kanını taşıyan vena cava superior ile anastomoz (birleşme) yaparak girer.

- Girişte sadece vena cava inferior'da kapakçık vardır. Venöz kan, sağ atriyumdan sağ ventriküle üçlü kapakçığı geçerek girer.
- Kan buradan valva semilunaris'i geçerek pulmoner arter aracılığıyla akciğerlere gider.
- Oksidasyona uğrayarak vena pulmonarislerle sol atriyuma gelir. Mitral kapakçıktan geçen arteriyel kan sol ventriküle gider. Buradan aort aracılığıyla vücuda yayılmak üzere çıkar. Çıkışta üç yarım ay şeklinde aort kapakçığı (valva semilunaris) vardır.

- Aortun üç kısmı vardır:
- 1. yükselen kısmı (ascendens aorta- ascendens aort)
- 2. yay kısmı (arcus aorta-arkus aort)
- 3. alçalan kısmı (descendens aorta-desendens aort)
- Aortun başlangıç kısmına ise bulbus aorta adı verilir.

- Aortun bulbusundan sağ ve sol koroner arterler çıkar. Yay kısmından da baş, boyun ve st ekstremiteyi besleyen büyük damarlar; yani subklaviyan arter (subclavian artery), karotid arter (common carotid artery) ve brakiosefalik arter (brachiocephalic artery) ıkar.

- Aort vasıtasıyla çıkan arteriyel kan, vücutta venöz hale dönüştükten sonra vena cava superior ve vena cava inferior aracılığıyla sağ atriyuma dökülür.
- Böylece kan dolaşımı tamamlanmış olur.

- 2. Damarlar
- Vasküler sistemin esasını, atar damarlar (Arter), kılcal damarlar (kapiller) ve toplar damarlar (ven) oluşturmaktadır.

B. TANISAL TERİMLER

- Acute myocardial infarction- akut miyokard enfarktüsü:
- Koroner tromboz ve miyokarda lokal anemi dolayısıyla çoğu kez şiddetli kalp ağrısıyla baş gösteren; terleme, renk solgunluğu, tansiyon düşmesi, dispne, bitkinlik, bulantı ve kusmayla devam eden klinik sendrom.

- Aneurysm-anevrizma:
- Kalp duvarının, aort veya herhangi bir damarın belirli bir yerindeki genişleme.
- Angina pectoris-anjina pektoris:
- Ağrı ataklarıyla sol omuz ve kolu etkileyen bir sendrom.
- Aortic stenosis-aort stenozu: sol karıncıktan kanın çıkışını zorlaştıran daralma.

- Atrial fibrillation-atrival fibrilasyon:
- Kulakçıkların ventriküler aritmiye sebep olan çok hızlı ve etkisiz kontraksiyonları.
- Atrial septal defect-atrival sıptal defekt:
- Sağ ve sol kulakçıklar arasındaki anormal geçit.
- Bacterial endocarditis-bakteriyel endokardit: kalbin iç yüzeyinin özellikle kapakçıkların akut veya subakut enfeksiyonu.

- Cardiac arrest-kardiyak arrest:
- kalbin durması.
- Cardiac arrhythmias-kardiyak aritmi:
- Kalp atışlarında bozukluk.
- Cardiopulmonary arrest-kardiyopulmoner arrest:
- Solunum ve fonksiyonel dolaşımın ani ve beklenmedik bir biçimde durması.

- Congestive heart failure-konjestif kalp yetmezliđi:
- Kalbin doku ve organlara yeteri kadar kan pompalayamaması.
- Ischemic heart disease-iskemik kalp hastalığı:
- Kalp kaslarına yeterli kan gelmesini engelleyen kalp hastalığı.

- Mitral stenosis-mitral stenoz:
- Mitral darlık: romatizmanın yaygın bir kalıntısı olarak mitral kapakçığın daralması.
- Myocarditis-miyokardit:
- Kalp kasının iltihaplanması.
- Patent ductus arteriosus-patent duktus arteriosus
- Doğumdan altı hafta geçmesine rağmen pulmoner arter ve aort arasındaki kanalın kapanmaması.

- Pericarditis-perikardit:
- Kalbin dış zarının iltihaplanması.
- Rheumatic heart disease-romatizmal kalp hastalığı:
- Romatizmanın myokard, perikard ve endokardı etkilemesiyle sonuçlanan kalp hastalığı.
- Sudden cardiac death-ani kalp ölümü:
- Travma, intihar veya herhangi bir hastalığın dışında derhal veya 24 saat içinde beklenmedik ölüm.

AMELİYATLARA İLİŞKİN TERİMLER

- Cardiac biopsy-kardiyak biyopsi:
- Kalpten biyopsi alınması.
- Cardiac masage (open)-kardiyak masaj (açık):
- Açık kalp masajı.
- Cardiac transplantation-kardiyak transplantasyon:
- Kalp nakli.

- Cardiac valve replacement-kardiyak valv replasmanı:
- Uygun olmayan kapakçığın alınması ve yeni kapakçıkla değiştirilmesi.
- Mitral valvotomy-mitral valvotomi: mitral ađzı geniřletme iřlemi.

D. SEMPTOMLARA İLİŞKİN TERİMLER

- Asystole-asistol:
- Kalp atışlarının durması.
- Bradycardia-bradikardi:
- Kalp atışlarının normalden yavaş olması.
- Cardiac edema-kardiyak ödem:
- Konjestif kalp yetmezliğinde su ve sodyum tutulumu.

- Cardiac syncope-kardiyak senkop:
- Ventriküler asistol sebebiyle serebral anemiye bağlı ani bilinç kaybı.
- Ischemia-iskemi:
- Genellikle ileri derecedeki aterosklerozlardaki arteryel daralmalar sebebiyle herhangi bir organa yeterli kan gitmemesi.

- Palpitation-palpıtasyon:
- Kalbin hızlı ve düzensiz bir şekilde çarpması.
- Systole-sistol: ventriküllerin kanı pompalaması sırasında kalbin ritmik kasılması.
- Tachycardia-taşikardi:
- Kalp atışlarının normalden hızlı olması.